

Regionkontorene
Kriminalomsorgens utdanningscenter
Medlemmer av Regelverksforum

Rundskriv

Nr.
KDI 9/2014

Vår ref:
201411883-14

Dato:
19.11.14

RUNDSKRIV - PRESISERINGER TIL PROBLEMSTILLINGER REIST I MØTE I REGELVERKSFORUM DEN 02.09.14:

Det vises til møte i *Regelverksforum* den 2. september 2014, der det ble innmeldt behov for presiseringer på bl.a. følgende saksområder:

1. Velferdspemisjon
2. Praktisering av retningslinjer til forskrift om program mot ruspåvirket kjøring
3. *Olsokbrevet* – forståelsen av pkt. 1.8 i retningslinjene til straffegjennomføringsloven
4. Forhåndsmessige vurderinger i.f.m. progresjonsvurderinger
5. Praktisering av brudd på vilkår for IFI – konsekvenser
6. Innsyn og anonymisering

Kriminalomsorgsdirektoratet har på bakgrunn av innspill og drøftelser i forumet kommet til følgende presiseringer i forhold til de ulike problemstillingene:

1. Velferdspemisjon:

Straffegjennomføringsloven § 33, § 3-30 (6) i forskrift til straffegjennomføringsloven, generelle bemerkninger om permisjonsavvikling

KDI presiserer at ordlyden "Velferdspemisjon kan innvilges på et hvert tidspunkt under straffegjennomføringen før permisjonstid er oppnådd." innebærer at det ikke er anledning til å innrømme velferdspemisjoner etter at permisjonstid er oppnådd. Dersom det oppstår særskilte behov for utganger som avviker fra alminnelig eller fastsatt permisjonsratio, må beslutningstaker vurdere å fremskynde eller utsette gjennomføringsdatoen, slik at det særskilte behovet ivaretas. KDI viser for øvrig til adgangen til fremskutt permisjonstid, utvidet permisjonskvote og i helt særskilte tilfeller straffavbrudd.

Generelle bemerkninger til straffegjennomføringsloven § 33:

Det bør ved hver fengselsenhet fastsettes hva som representerer ordinær permisjonsratio, d.v.s. hvor hyppige utganger den innsatte kan påregne når han / hun er i permisjonsrutine. Ut i fra

gjeldende lovverks system, herunder definisjonen av ordinær permisjonskvote, er det naturlig å ta utgangspunkt i at den innsatte kan få permisjon hver 2. måned, med et snitt på 3 døgn varighet, evt. en gang pr. måned med inntil 1,5 døgn:

Permisjonskvote 18 døgn: 18 / 12 mnd. = 1,5 døgn (evt. 3 døgn hver 2. måned)

Permisjonskvote 24 døgn: 24 / 12 mnd. = 2 døgn (evt. 4 døgn hver 2. måned)

Permisjonskvote 30 døgn: 30 / 12 mnd. = 2,5 døgn (evt. 5 døgn hver 2. måned)

o.s.v.

Det understrekes videre at muligheten for permisjonsavvikling er beroende på antall permisjonsdøgn som er tjent opp.

2. Promilleprogram - program mot ruspåvirket kjøring

Straffeloven § 53, forskrift om program mot ruspåvirket kjøring av 10.10.08 nr. 1100, rundskriv G-2001-1

KDI fastsetter at friomsorgskontorene skal fremsette anmodning til regionalt nivå om omgjøring der domfelte møter ruspåvirket med en promille på 0,2 eller høyere. Tilsvarende gjøres gjeldende for medikamentinntak som omregnet gir en promille på 0,2 eller høyere.

Det tillegges overordnet nivå å vurdere om det foreligger særskilte omstendigheter som tilsier at saken, til tross for bruddet, likevel ikke bør fremmes for domstolen. KDI er kjent med at domstolens praksis på området varierer, men understreker behovet for at kriminalomsorgen fører en ensartet praksis.

3. Olsokbrevet

Straffegjennomføringsloven §§ 2, 3, 33, 35, 42, m.fl, pkt. 1.8 i retningslinjene til straffegjennomføringsloven, brev fra (tidl.) Kriminalomsorgens sentrale forvaltning av 29.07.04 (Olsokbrevet)

KDI presiserer at brev fra (tidl.) Kriminalomsorgens sentrale forvaltning av 29.07.04 (også betegnet som *Olsokbrevet*) ikke er gjeldende. De deler av innholdet som er videreført, er inntatt i nåværende pkt. 1.8. i retningslinjene til straffegjennomføringsloven

Pkt. 1.8. i retningslinjene til straffegjennomføringsloven er ment å angi et minstemål i forhold til hvilke momenter som skal inngå i enhver sikkerhetsmessig vurdering, der sentrale momenter bl.a. er den domfeltes strafferettslige historikk (tidligere straffedommer, eventuelle tidligere brudd på innrømmet prøveløslatelse, erfaringer fra eventuell tidligere straffegjennomføring), eventuelle tilknytning til organiserte kriminelle miljøer, betydningen av god atferd under straffegjennomføringen og arten av de straffbare forhold som er pådømt.

4. Forhåndsmessige vurderinger

Straffegjennomføringsloven §§ 2, 3, 14, 15, 16, m.fl, pkt. 1.8 i retningslinjene til straffegjennomføringsloven

KDI presiserer at beslutningstakerne i alle tilfeller må foreta forhåndsmessige vurderinger av eksempelvis forventet løslatelse, før man anbefaler eller beslutter overføringer til andre enheter eller straffegjennomføringsformer. En slik vurdering er av betydning både for en hensiktsmessig og helhetlig straffegjennomføring, og for at en ikke skal legge opp til et straffegjennomføringsløp som muligens ikke kan gjennomføres. Det er videre av stor betydning at en ved de ulike beslutninger ikke skaper forventninger hos den innsatte som ikke nødvendigvis slår til.

Med *forventet løslatelse* menes her det tidspunkt en antar at domfelte reelt sett vil bli løslatt, basert på gjeldende regelverk. Dersom det eksempelvis anses som tvilsomt om domfelte blir prøveløslatt på 2/3 – tid, må dette tillegges vekt ved anbefalingen / beslutningen.

Presiseringen er et utslag av at det ikke er noen automatikk i at innsatte løslates på prøve og/eller prøveløslates ved 2/3 tid.

Dersom man eksempelvis skal ta stilling til en søknad om overføring fra fengsel med høyt sikkerhetsnivå til et fengsel med lavere sikkerhetsnivå, må vurderingen basere seg på at forventet tidspunkt for løslatelse ikke overstiger fem år. Tilsvarende kan ikke tidspunktet frem til forventet løslatelse overstige 18 måneder, ved anbefaling eller beslutning om overføring til overgangsbolig eller frigang.

Med *forhåndsmessig vurdering* menes her en vurdering av domfeltes løslatelsestidspunkt basert på dennes situasjon og forutsetninger på vurderingstidspunktet. Vurderingen ikke et enkeltvedtak som domfelte skal underrettes særskilt om og er heller ikke bindende for kriminalomsorgen. Den domfelte kan heller ikke innrette seg etter den vurdering som er foretatt. På denne bakgrunn bør slike vurderinger synliggjøres ved formuleringer som ”*Under henvisning til at domfeltes mulighet for en prøveløslatelse ved 2/3- tid synes usikker/å være begrenset/lite realistisk, finner en ikke å kunne anbefale/innvilge en overføring til XX overgangsbolig på det nåværende tidspunkt*”

5. Praktisering av brudd på vilkår for IFI – konsekvenser m.v.

Straffegjennomføringsloven §§ 18, rundskriv KSF 5/2009

KDI bemerker at tilgang til IFI er et enkeltvedtak som må forankres i en søknad fra innsatte med påtegning fra Undervisningsavdelingen om behov og en innvilgelse fra fengselsenheten (vedtak) I vedtaket må vilkårene for tilgang til IFI fremkommer, samt at brudd kan medføre konsekvenser som angitt under. Tillatelsen til å få tilgang til IFI skal journalføres i KOMPIS og arkiveres i DocuLive.

KDI understreker at lokalt nivå skal håndtere avdekkede brudd på vilkår for tilgang til Internett for innsatte (IFI), jf. rundskriv 5/2009 fra Kriminalomsorgens sentrale forvaltning.

Eventuell reaksjon på brudd er et enkeltvedtak som er gjenstand for klage til regionalt nivå.

Brudd foreligger der innsatte omgår barrierer eller overstyrer systemet slik at han/hun gis tilgang til URL-adresse eller områder på Internett han / hun ellers ikke ville ha hatt tilgang til, evt. forsøk på slik omgåelse eller overstyring. Tilsvarende foreligger det brudd dersom innsatte via IFI eller modifisering av dette systemet kommuniserer ut eller forsøker å kommunisere ut.

Brudd foreligger videre i alle tilfeller der den innsatte benytter tilgangen til IFI til andre formål enn de som klart kan kategoriseres som relatert til undervisningen. Søk eller informasjonsinnhenting som ikke kan sies å være gjort som et ledd i undervisningsopplegget, er å regne som et brudd. Grensen for hva som er relatert til undervisning er snever. Søk eller informasjonsinnhenting som utelukkende har interesse for den innsatte, men som ikke er relatert til den undervisning han/hun følger, er også å regne som et brudd. Søk mot personer som gjennomfører straff eller mot personer som er tilsatte eller har sitt virke i kriminalomsorgen, er således å regne som et søk som ikke er relatert til undervisningen.

Når det gjelder konsekvenser for avdekkende brudd på tilgangen til IFI, må lokalt nivå vurdere dette konkret. Alt etter hvor alvorlig bruddet er, vil konsekvensene variere fra en advarsel til tap av videre tilgang til IFI, evt. supplert med en reaksjon etter straffegjennomføringsloven § 40.

6. Innsyn og anonymisering

Når det gjelder innsyn i de dokumenter kriminalomsorgen selv utferdiger og/eller de dokumenter som er utferdiget av andre og som kriminalomsorgen besitter, vises det til veileder for innsyn (<http://www.kriminalomsorgen.no/personvern.255141.no.html>)

KDI bemerker for ordens skyld at innsynsrettigheter ikke begrenses av dokumentets form. Det innebærer at innsyn ikke kan avslås utelukkende fordi det er definert som en "hendelsesrapport", en "miljørapport" eller et "notat" / "internt notat". Det er de faktiske opplysninger i dokumentet som må vurderes.

KDI gjør for øvrig oppmerksom på at forfatter av dokumentet (eks. tjenestemannens navn) ikke rutinemessig kan anonymiseres i forbindelse med at innsyn gis. Dersom tjenestemanns navn skal anonymiseres, må det kunne vises til et særskilt grunnlag eller en konkret vurdering av hver sak.

KDI gjør oppmerksom på at presiseringene som kommer fra direktoratet i forbindelse med diskusjoner i *Regelverksforum* fortløpende vil bli lagt inn i en særskilt mappe under straffegjennomføringsfanen i KIKS. Direktoratet vil så langt det er hensiktsmessig søke å innarbeide tilbakemeldingen i retningslinjene.

Marianne Vollan
direktør

Tom A. Enger
avdelingsdirektør

Dette brevet er godkjent elektronisk i kriminalomsorgen og har derfor ingen signatur.